

*I. А. ЮР'ЄВА, Р. О. ШЕВЧЕНКО***ЗАГАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ: АНАЛІЗ РОЗРАХУНКІВ І ПЛАТЕЖІВ В МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ**

У статті розглянуто загальні особливості діяльності транспортних підприємств в контексті аналізу розрахунків і платежів в галузях виробництва та послуг в міжнародному бізнесі. Актуальність тематики загальних особливостей діяльності транспортних підприємств в контексті аналізу розрахунків і платежів міжнародному бізнесі обумовлена дослідженням різноманітних процесів аналізу господарської діяльності її об'єктів та суб'єктів. Ефективний аналіз є важливим інструментом у процесі управління діяльністю підприємства. Він дозволяє оцінити поточний стан розрахунків і платежів підприємства, виявити проблеми, приховані резерви та розробити стратегії для покращення ефективності. В статті наведено детальні відповіді на питання, пов'язані з цією темою. В цілому аналіз діяльності підприємства — це система методів і прийомів дослідження господарських процесів з метою оцінки ефективності його функціонування, виявлення проблем і розробки шляхів їх вирішення. Цей аналіз охоплює фінансові, економічні, виробничі та управлінські аспекти, що дає змогу приймати обґрунтовані управлінські рішення для забезпечення системи розрахунків і платежів підприємства, дозволяє забезпечити фінансову стабільність підприємства в міжнародному бізнесі. Аналіз фінансово-господарської діяльності автотранспортних підприємств є складовою аналізу галузі виробництва та послуг і важливим інструментом оцінки їх ефективності. Основними завданнями такого аналізу є виявлення резервів підвищення продуктивності, зниження витрат і збільшення прибутковості підприємства за рахунок платежів в міжнародному бізнесі. В статті описано галузеві особливості транспорту та їх вплив на аналітичні дослідження, які мають характерні якісні та кількісні характеристики. Автотранспортна галузь характеризується високою матеріалоємністю, значними витратами на паливо, технічне обслуговування та ремонт транспорту. Також значний вплив має сезонність перевезень, що впливає на фінансові результати підприємств. Існує необхідність визначення основних виробничих показників і чинників галузі із урахуванням розрахунків і платежів в міжнародному бізнесі. Аналіз діяльності підприємств є необхідним інструментом для ухвалення ефективних рішень, спрямованих на покращення фінансових показників розрахунків і платежів в міжнародному бізнесі.

Ключові слова: аналіз; ефективність; галузь; виробництво; підприємство; транспорт; розрахунки; платежі; фінансовий аналіз; управління; міжнародний бізнес; фінансова стабільність; управлінські рішення; показники; резерви; мінімізація матеріалоємності; послуги; паливо; якісні характеристики; кількісні характеристики; інструменти

*I. YURYEVA, R. SHEVCHENKO***GENERAL FEATURES OF THE ACTIVITIES OF TRANSPORT ENTERPRISES: ANALYSIS OF SETTLEMENT AND PAYMENTS IN INTERNATIONAL BUSINESS**

The article considers the general features of the activities of transport enterprises in the context of the analysis of settlements and payments in the production and service industries in international business. The relevance of the topic of the general features of the activities of transport enterprises in the context of the analysis of settlements and payments in international business is due to the study of various processes of analyzing the economic activity of its objects and subjects. Effective analysis is an important tool in the process of managing the activities of an enterprise. It allows you to assess the current state of settlements and payments of the enterprise, identify problems, hidden reserves and develop strategies for improving efficiency. The article provides detailed answers to questions related to this topic. In general, the analysis of the activities of an enterprise is a system of methods and techniques for studying economic processes in order to assess the effectiveness of its functioning, identify problems and develop ways to solve them. This analysis covers financial, economic, production and management aspects, which makes it possible to make informed management decisions to ensure the system of settlements and payments of the enterprise, and ensures the financial stability of the enterprise in international business. Analysis of the financial and economic activities of motor transport enterprises is a component of the analysis of the production and services industry and an important tool for assessing their efficiency. The main objectives of such analysis are to identify reserves for increasing productivity, reducing costs and increasing the profitability of the enterprise due to payments in international business. The article describes the industry features of transport and their impact on analytical research, which have characteristic qualitative and quantitative characteristics. The motor transport industry is characterized by high material intensity, significant costs for fuel, maintenance and repair of transport. The seasonality of transportation also has a significant impact, which affects the financial results of enterprises. There is a need to determine the main production indicators and factors of the industry, taking into account settlements and payments in international business. Analysis of the activities of enterprises is a necessary tool for making effective decisions aimed at improving the financial indicators of settlements and payments in international business.

Keywords: analysis; efficiency; industry; production; enterprise; transport; calculations; payments; financial analysis; management; international business; financial stability; management decisions; indicators; reserves; minimization of material consumption; services; fuel; qualitative characteristics; quantitative characteristics; tools

Вступ. У сучасних умовах глобалізації транспортні підприємства відіграють ключову роль у забезпеченні міжнародного бізнесу, сприяючи руху товарів, послуг і пасажирів через кордони. Ефективна діяльність таких компаній безпосередньо впливає на ланцюги поставок, вартість логістики та конкурентоспроможність учасників зовнішньоекономічної діяльності. Однак міжнародні перевезення пов'язані з низкою фінансово-економічних особливостей, зокрема складними системами розрахунків, валютними ризиками, митними платежами та податковими зобов'язаннями.

Аналіз розрахунків і платежів у міжнародному бізнесі дозволяє виявити ключові фактори, що впливають на ефективність роботи транспортних компаній, а також запропонувати механізми

оптимізації витрат і зменшення фінансових ризиків. У статті розглядаються загальні особливості функціонування транспортних підприємств у контексті міжнародних операцій, досліджуються основні види платежів, методи оцінки вартості послуг та стратегії управління фінансовими потоками.

Актуальність теми обумовлена зростанням обсягів міжнародної торгівлі, посиленням конкуренції на ринку транспортних послуг та необхідністю адаптації вітчизняних перевізників до вимог європейського та світового ринків. Результати дослідження можуть бути корисними для керівників транспортних компаній, логістичних менеджерів та фахівців у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Постановка завдання. Аналіз особливостей

діяльності автотранспортних підприємств із урахуванням аналізу розрахунків і платежів в міжнародному бізнесі є важливим інструментом оцінки їх ефективності. Основними завданнями такого аналізу є виявлення резервів підвищення продуктивності, зниження витрат і збільшення прибутковості автотранспортного підприємства. У сучасних умовах інтенсивного розвитку міжнародної торгівлі та логістики транспортні підприємства стикаються з низкою фінансових, правових та операційних викликів, пов'язаних із проведенням розрахунків і платежів у міжнародному бізнесі. Зростання конкуренції, коливань валютних курсів, відмінностей у податкових системах країн та вимог митного регулювання ускладнює процес управління фінансовими потоками транспортних компаній.

Аналіз стану питання. Сучасна діяльність транспортних підприємств у міжнародному бізнесі характеризується динамічними змінами, спричиненими глобалізацією торгівлі, цифровізацією фінансових операцій та ускладненням логістичних ланцюгів. Науковці та практики активно досліджують особливості функціонування транспортних компаній у контексті міжнародних розрахунків, проте низка аспектів залишаються недостатньо вивченими або потребують адаптації до сучасних викликів. Основні напрями досліджень у сфері міжнародних транспортних платежів

Дослідження питань обліку розрахунків і платежів в теоретичне обґрунтування доцільності запровадження та практичні аспекти застосування платежів зробили такі науковці як Бутинець Ф.Ф., Давидюк Т.В., Кузнецова С.О., Ганін В.І., Онішук Ю.В., Письменний В.В., Польова Т.В., Лучко М.Р., Мацюк В. Я., Мельник Н.Г., Рябенко О. П., Чмелюк багато ін. Однак незважаючи на значну увагу з боку багатьох вчених до даної проблеми, багато актуальних питань щодо аналізу транспортних підприємств, їх розрахунків і платежів в міжнародному бізнесі до цього часу залишаються невирішеними і вимагають подальшого наукового дослідження. Митні та податкові аспекти міжнародних перевезень підкреслюють вплив коливань валютних курсів на фінансову стабільність перевізників, особливо при довгострокових контрактах, а саме використання хеджувальних інструментів (форвардні контракти, опціони), які не достатньо розглянуті як ключовий механізм мінімізації ризиків.

Роботи аналізують вплив митних процедур та податкового адміністрування (наприклад, VAT, акцизи) на вартість логістичних послуг, зростає значення цифрових митних платформ (наприклад, NCTS в ЄС) для прискорення розрахунків, форми міжнародних платежів у транспорті наряду з традиційними методами (акредитиви, інкасо, банківські перекази), які досліджуються у контексті їхньої ефективності та ризиків. Інноваційний розвиток блокчейн-технологій (наприклад, смарт-контракти) пропонують нові можливості для автоматизації платежів (IBM, 2023) з оптимізацією витрат і ціноутворення в міжнародних перевезеннях. Останні дослідження вказують на важливість факторів, таких як

паливо, страхування, вартість транзитних коридорів, у формуванні тарифів.

Існуючі методи розв'язання задачі. Для аналізу теоретичних та практичних завдань, пов'язаних із загальними особливостями діяльності транспортних підприємств в контексті аналізу розрахунків і платежів в галузях виробництва та послуг в міжнародному бізнесі використовують різноманітні методи дослідження. Основні з них включають фінансовий аналіз, економіко-математичне моделювання, моделі прогнозування фінансових ризиків та кризового стану, методи сценарного аналізу статистичні методи та системний підхід, методи оптимізації податкового планування, методи комплексної оцінки ризиків, методи управління обмінними курсами, структурного податкового планування, автоматизовані системи діагностики митних та податкових аспектів міжнародних перевезень. Методами аналізу платежів і розрахунків є аналіз дебіторської заборгованості з оборотністю дебіторки (DSO – Days Sales Outstanding), визначення прострочених платежів, оцінка ризиків неплатоспроможності клієнтів, аналіз кредиторської заборгованості з оптимізацією строків оплати постачальникам, використання знижок за ранню оплату. Управління валютними ризиками при хеджуванні курсів (форварди, опціони), вибір оптимальної валюти розрахунків, контроль касових потоків (Cash Flow) з плануванням надходжень і виплат. Аналіз дисбалансів у фінансуванні з використанням автоматизації платежів, ERP-систем (1C, SAP), електронних платіжних шлюзів.

Мета роботи. Метою статті є аналіз особливостей розрахунків і платежів у діяльності транспортних підприємств у контексті міжнародного бізнесу, а також визначення шляхів оптимізації фінансових операцій для підвищення ефективності їх роботи. Для досягнення цієї мети необхідно вирішити наступні завдання: дослідити загальні особливості функціонування транспортних підприємств у міжнародному середовищі, проаналізувати основні види платежів та розрахунків, що використовуються у зовнішньоекономічній діяльності транспортних компаній, оцінити вплив валютних, податкових та митних ризиків на фінансові результати перевізників, визначити ключові фактори, що впливають на вартість транспортних послуг у міжнародних перевезеннях, запропонувати рекомендації щодо оптимізації платіжних механізмів і зменшення фінансових ризиків для транспортних підприємств. Проведене дослідження дозволить не лише вдосконалити практику розрахунків і платежів в міжнародному бізнесі, але й забезпечити належний рівень аналізу транспортних підприємств у сучасних умовах.

Постановка задачі. В аналізі питання передбачається визначення конкретних наукових і практичних проблем, які необхідно вирішити для досягнення цілей дослідження. Задачі включають аналіз теоретичних основ розрахунків і платежів в міжнародному бізнесі, але й забезпечити належний рівень аналізу автотранспортних підприємств.

Результати дослідження. Аналіз питання аналізу особливостей розрахунків і платежів у діяльності

транспортних підприємств у контексті міжнародного бізнесу є важливим аспектом. Правові засади транспортної діяльності в Україні та законодавче регулювання транспортної діяльності в Україні здійснюється на основі Закону України «Про автомобільний транспорт», Податкового кодексу України, а також інших нормативно-правових актів, що регулюють ліцензування, безпеку та екологічні стандарти. Транспортні послуги — це комплекс послуг, пов'язаних із організацією перевезення вантажів різними видами транспорту (автомобільним, залізничним, морським, повітряним тощо) та управлінням процесом доставки вантажу від відправника до отримувача. Є практика застосування експедиторських компаній, які виступають посередниками між власниками вантажів та транспортними компаніями, надаючи повний спектр послуг для ефективної та безпечної доставки вантажів.

Основні складові транспортних послуг включають планування та організацію перевезень з визначенням оптимального маршруту, вибір відповідного виду та способу транспортування, розробка графіку доставки. Укладання договорів з транспортними компаніями, ведення переговорів та підписання договорів із перевізниками, страховими компаніями та іншими учасниками логістичного ланцюга із врахуванням особливостей платежів і розрахунків в міжнародному бізнесі. Оформлення необхідних документів і підготовка та обробка супровідних документів, необхідних для транспортування та митного оформлення вантажів (накладні, митні декларації тощо). Контроль за переміщенням вантажу з моніторингом стану вантажу та його руху по маршруту, інформування замовника про місцезнаходження вантажу. Страхування вантажів з організацією страхування вантажу на час перевезення для захисту від можливих ризиків і втрат. Упаковка та маркування вантажів - забезпечення належної упаковки вантажів для їх захисту під час транспортування, нанесення маркування, а також складські послуги для забезпечення тимчасового зберігання вантажу на складах в процесі доставки, комплектація вантажів. Митне оформлення з допомогою у проходженні митних процедур, консультування з питань митного законодавства. Додаткові послуги можуть включати консалтинг з оптимізації логістичних ланцюгів, забезпечення зворотного зв'язку з отримувачами, вирішення спірних питань тощо. Аналіз платежів і розрахунків у діяльності транспортних компаній потрібен у контексті міжнародного бізнесу транспортні компанії стикаються зі складними системами розрахунків, що включають міжнародні платежі (валютні операції, конвертація, банківські комісії), а також розрахунки з контрагентами (перевізниками, експедиторами, митними органами), податкові платежі (ПДВ, мита, акцизи), кредиторська та дебіторська заборгованість. Галузеві особливості транспорту та їх вплив на аналітичні дослідження мають характерні якісні та кількісні характеристики. Автотранспортна галузь характеризується високою матеріалоємністю, значними витратами на паливо, технічне обслуговування та ремонт транспорту. Також значний

вплив має сезонність перевезень, що впливає на фінансові результати підприємств. Існує необхідність визначення основних виробничих показників і чинників галузі. Основними показниками діяльності автотранспортного підприємства є вантажообіг (тис. ткм); продуктивність транспорту (кілометри на одиницю транспорту); середня дальність перевезень; споживання пального на 100 км пробігу. Інформаційне забезпечення аналізу, де джерелами інформації для аналізу є фінансова звітність (Баланс, Звіт про фінансові результати); оперативні дані (шляхові листи, витрати на паливо, пробіг транспорту); галузеві статистичні дані. Особливості формування доходів, витрат та калькулювання продукції, де доходи автотранспортних підприємств формуються за рахунок перевезень вантажів і пасажирів, а також додаткових послуг. Витрати поділяються на прямі (паливо, амортизація, зарплата водіїв) та непрямі (адміністративні витрати, страхові платежі).

Аналіз діяльності транспортних підприємств — це процес вивчення та оцінки ефективності роботи транспортних компаній з метою виявлення сильних і слабких сторін їх діяльності, оптимізації витрат, підвищення ефективності операцій та покращення сервісу для клієнтів. Він охоплює різні аспекти, включаючи фінансові показники, операційну ефективність, використання ресурсів та рівень обслуговування. Основні завдання аналізу діяльності транспортних підприємств полягають в оцінці ефективності використання транспортних засобів і ресурсів (паливо, час, технічний стан), визначенні фінансових результатів діяльності підприємства, таких як прибутковість, рентабельність, витрати і доходи, оцінці якості обслуговування клієнтів, включаючи час доставки, надійність і безпеку перевезень, аналіз виробничої діяльності, розрахунки вантажообігу, пасажиропотоку, заповнюваності транспортних засобів, оцінці впливу зовнішніх факторів (економічна ситуація, законодавчі зміни, конкуренція) на діяльність підприємства. Для аналізу розрахунків і платежів діяльності транспортних підприємств використовують фінансовий аналіз з вивченням звітності підприємства для оцінки фінансових показників, таких як доходи, витрати, прибутки, рентабельність, ліквідність, дебіторська і кредиторська заборгованість. Це дозволяє оцінити стабільність підприємства та його здатність адаптуватися до змін. Аналіз операційної діяльності, який включає в себе оцінку ефективності використання транспортних засобів, вантажоперевезень і пасажиро перевезень, а також використання технічних ресурсів. Аналіз має показники, такі як кількість перевезених вантажів або пасажирів, витрати на обслуговування транспортних засобів, ефективність розкладу. Оцінка технічного стану транспортних засобів з вивченням зношеності транспортних засобів, частоти поломок і витрат на їх ремонт дозволяє планувати оновлення автопарку або інших технічних засобів на логістичних процесах з оцінкою ефективності маршрутів, організації вантажних перевезень, управлінням складом та обробкою вантажу. Оцінка якості сервісу з вивченням рівня задоволеності клієнтів, часу доставки,

надійності і безпеки перевезень може включати збір зворотного зв'язку від клієнтів або аналіз рівня скарг.

Прогнозування обсягів перевезень та створення стратегічних планів для розвитку нових напрямків діяльності є важливими етапами для забезпечення стабільності та ефективності діяльності транспортних підприємств. Для цього використовуються різні методи, такі як аналіз минулих результатів, дослідження ринкових тенденцій, економічних умов, а також створення стратегічних планів, які допомагають оптимізувати ресурси та визначати нові можливості для розвитку. Прогнозування обсягів перевезень на основі аналізу минулих результатів, яке зазвичай ґрунтується на кількох підходах, таких як метод лінійної екстраполяції. Цей метод передбачає використання даних про обсяги перевезень за попередні періоди для прогнозування майбутніх обсягів. Наприклад, якщо дані показують, що обсяги перевезень стабільно збільшуються на 5% кожен рік, то можна прогнозувати, що обсяг перевезень в наступному році також збільшиться на 5%. Оцінка завантаженості та ефективності транспорту з визначенням коефіцієнта завантаженості транспортних засобів (відношення перевезеного вантажу або кількості пасажирів до загальної місткості транспортних засобів), аналіз ефективності використання транспортних одиниць та ресурсів підприємства. У транспортних підприємствах оборотні активи включають готівку, дебіторську заборгованість, товарно-матеріальні запаси (паливо, запчастини), а також короткострокові фінансові інвестиції. Аналіз товарно-матеріальних цінностей, алгоритм оцінки запасів пального, запчастин та інших матеріальних цінностей дозволяє оцінити обсяги споживання пального, запчастин та інших матеріальних цінностей на основі минулих періодів і поточних потреб, урахувати сезонні коливання, непередбачувані ситуації, зміни у попиту. Коригування запасів, якщо запаси надмірні, скоротити закупівлі, якщо запаси недостатні, здійснити закупівлю додаткових матеріалів. Існує тісний взаємозв'язок між виробничою програмою та оборотними активами транспортного підприємства. Для забезпечення виконання виробничої програми необхідно мати достатню кількість оборотних активів, зокрема пального, запчастин і фінансування для поточних витрат. Ефективне управління оборотними активами (як оптимізація запасів пального, зменшення дебіторської заборгованості) допомагає знизити витрати і забезпечити безперебійне виконання перевезень. Аналіз витрат підприємств транспорту та собівартості транспортної роботи є важливим етапом для оцінки ефективності діяльності транспортних підприємств. Він дозволяє виявити основні чинники, що впливають на витрати, а також визначити резерви для зниження собівартості послуг без шкоди для якості обслуговування.

Аналіз витрат підприємств транспорту включає в себе оцінку різних витратних компонентів, таких як витрати на паливо, заробітну плату, амортизацію, ремонт і обслуговування транспорту, а також на управлінські витрати. Собівартість транспортної

роботи, як загальна сума витрат на перевезення вантажу або пасажирів включає всі необхідні витрати для виконання транспортних послуг. Основні складові собівартості транспортної роботи витрати на паливо. Вони залежать від витрати пального на одиницю перевезеного вантажу або кількості перевезених пасажирів. Транспортні засоби мають обмежений строк служби, тому амортизація є важливою складовою собівартості. Вона визначається на основі вартості транспорту та його терміну служби. Витрати на ремонт та технічне обслуговування для забезпечення безперебійної роботи транспорту необхідно постійно проводити технічне обслуговування та ремонти, що також впливає на собівартість, заробітна плата водіїв та обслуговуючого персоналу, зарплата водіїв, механіків, диспетчерів та інших співробітників також входить до складу собівартості, зносу транспортних засобів. Етапи аналізу собівартості транспортної роботи, оцінка собівартості на одиницю перевезення, визначення собівартості перевезення 1 тони вантажу або 1 пасажирів, залежно від виду діяльності, розрахунок собівартості на рейс або на певну відстань (наприклад, собівартість перевезення 1 кілометра), порівняння фактичної та планової собівартості, оцінка відхилень фактичних витрат від планових, визначення причин таких відхилень, як зміни вартості пального, зростання зарплат, підвищення витрат на ремонти, визначення факторів, що впливають на собівартість, оцінка ефективності використання транспорту, коефіцієнта завантаженості, змін у технічному стані транспорту. Підходи до зниження собівартості оптимізація маршрутів використання сучасних навігаційних систем для оптимізації маршрутів дозволяє зменшити витрати на паливо та час на перевезення. Збільшення коефіцієнта завантаженості, коли оптимізація завантаженості транспортних засобів дозволяє знизити витрати на одиницю перевезеного вантажу або кількості пасажирів залежить від використання енергоефективних технологій, більш економічних транспортних засобів, що знижують витрати на паливо та обслуговування. Управління дебіторською заборгованістю. Своєчасне стягнення боргів з клієнтів, що дозволяє підтримувати ліквідність і уникнути додаткових витрат на фінансування оборотних активів. Ефективний аналіз розрахунків і платежів дозволяє оптимізувати фінансові потоки, уникнути затримок у розрахунках із партнерами, зменшити валютні ризики, підвищити ліквідність компанії. Основні види платежів у транспортній діяльності це розрахунки з клієнтами (оплата перевезень) із передплатами, оплатою після виконання послуг, розстрочки, акредитиви (для міжнародних перевезень), витратні платежі, такі як паливо, ремонт, страхування, виплати водіям та персоналу. Плата за оренду транспорту/складів, податки та митні платежі, включаючи ПДВ (відшкодування при експорті), мита та збори при перетині кордонів, податок на прибуток. Міжнародні розрахунки передбачають використання SWIFT-переказів, документарних акредитивів, гарантій виконання контрактів.

Висновок. Таким чином, транспортні послуги відіграють ключову роль у ланцюгах поставок, забезпечуючи ефективне, безпечне та вчасне перевезення товарів від точки відправлення до кінцевого пункту призначення. Вони допомагають замовникам оптимізувати розрахунки і платежі в міжнародних процесах, знижуючи витрати та мінімізуючи ризики, пов'язані з перевезенням вантажів. Ключові аспекти в розрахунках та платежах, на які звертають увагу при наданні транспортних послуг, включають індивідуальний підхід до кожного клієнта із розробкою спеціалізованих рішень, які враховують специфіку вантажу, вимоги замовника та особливості маршруту, інтеграція з сучасними інформаційними системами з використанням програмного забезпечення для трекінгу вантажів, управління документацією та оптимізацію процесів, висока якість обслуговування при наявності кваліфікованих фахівців, які можуть надати професійну підтримку на всіх етапах перевезення, гнучкість та оперативність у вирішенні нестандартних ситуацій - здатність швидко реагувати на зміни умов доставки, митні перевірки та інші непередбачувані обставини, комплексний підхід з можливістю надання повного спектру послуг, що охоплює всі аспекти логістики, від моменту відправлення до доставки вантажу кінцевому споживачу. Особливості аналізу транспортних послуг та їх розрахунків і платежів можуть варіюватися в залежності від країни, регіону, а також специфіки наданих послуг. Існують деякі загальні аспекти та принципи, проблеми та шляхи оптимізації, які застосовуються до системи розрахунків і платежів в цій сфері діяльності. Насамперед, це затримки платежів із впровадженням штрафних санкцій, якщо не здійснювалась передплата. Високі банківські комісії передбачають вибір вигідних платіжних систем, а митні платежі попередній розрахунок вартості митного оформлення. Виникають кредитні ризики, які зумовлюють страхування дебіторської заборгованості. Аналіз платежів і розрахунків є критично важливим для фінансової стабільності транспортних компаній, особливо в умовах міжнародної діяльності. Ефективне управління грошовими потоками, контроль дебіторської та кредиторської заборгованості, мінімізація валютних ризиків дозволяють підприємствам підвищити рентабельність і конкурентоспроможність.

Список літератури

1. Конвенція «Про міжнародний рух» (Відень, 1968) з поправками від 03.03.1993 р. ООН. [Електронний ресурс] – https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_041#Text.
2. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show>
3. Кунда Н.Т. Організація міжнародних автомобільних перевезень:

Навч. посібник. – К.: ВД «Слово», 2010. – 464 с.

4. Основи Міжнародні організації, конвенції та багатосторонні угоди в галузі транспорту. Автомобільний транспорт: Навч. посібник / За ред. А.М.Редзюка. - К.: ДП Державотранс-Діпроект, 2009. Т.1. - 208 с.
5. Економічний аналіз: навчальний посібник / Ф.Ф. Бутинець. – Житомир, 2003. – 680 с.
6. Орда О.О., Нагорний Є.В., Кондратенко Д.А. Вибір оптимальної транспортнотехнологічної схеми доставки вантажів у міжнародному сполученні: Автомобільний транспорт: Зб. наук.праць. Харків, 2020. Вип.47. – Стр.44-50.
7. Орда О.О. Формування стратегій організації інтермодальних контейнерних перевезень в ланцюгах постачань на принципах кооперації учасників: автореф. дис. на здобуття вчен. ступеня канд. техн. наук: спец. 05.22. 01 - «Транспортні системи». Харків, 2019. 20 с.
8. Пилипенко Ю.В. Підвищення ефективності управління вантажопотоками в міжнародних транспортних коридорах: автореф. дис. на здобуття вчен. ступеня канд. техн. наук: спец. 05.22. 01 - «Транспортні системи». Київ, 2019. 20 с.
9. Пономарьова Н.В., Столяр Т.В., Пономарьова Н.М., А.М. Пономарьов А.М., Харченко Т.В. Організація міжнародних автомобільних перевезень вантажів: навч. посібник. Х.: ХНАДУ. 2014. 180 с.

References (transliterated)

1. Podatkove konsu Konventsiiia «Pro mizhnarodnyi rukh» [Convention on International Traffic] (Viden, 1968) z popravkami vid 03.03.1993 r. OON. [Elektronnyi resurs] – https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_041#Text.
2. Mytnyi kodeks Ukrainy [Customs Code of Ukraine] vid 13.03.2012 no 4495-VI. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show>
3. Orhanizatsiia mizhnarodnykh avtomobilnykh perevezen: navch.posibnyk [Organization of international road transport: Training manual] / Kunda N.T. – Kiev: VD «Slovo», 2010. – p. 464
4. Osnovy Mizhnarodni orranizatsii, konventsii ta baratostoronni yrody v raluzy transportu. Avtomobilnyi transport: navch. posibnyk [Fundamentals of International Organizations, Conventions and Bilateral Relations in the Transport Sector. Road Transport: Study Guide] / Za red. A.M.Redziuka. - Kiev: DP Derzhavotrans-Diproekt, 2009. Vol 1. - p. 208
5. Ekonomichnyi analiz: navchalnyi posibnyk [Economic Analysis: A Study Guide] / F.F. Butynets. – Zhytomyr, 2003. – p. 680
6. Orda O.O., Nahorny Ye.V., Kondratenko D.A. Vybir optimalnoi transportnotekhnolohichnoi skhemy dostavky vantazhiv u mizhnarodnomu spoluchenni: Avtomobilnyi transport: Zb. nauk.prats [Choosing the optimal transport and technological scheme for delivering cargo in international traffic: Road transport: Collection of scientific papers]. Kharkiv, 2020. Issue 47. – pp . 44-50.
7. Orda O.O. Formuvannia stratehii orhanizatsii intermodalnykh konteinernykh perevezen v lantsiuhakh postachan na pryntsypakh kooperatsii uchasykyv [Formation of strategies for organizing intermodal container transportation in supply chains based on the principles of cooperation between participants]: avtoref. dys. na zdobuttia vchen. stupenia kand. tekhn. nauk: spets. 05.22. 01 - «Transportni systemy». Kharkiv, 2019. p. 20
8. Pylypenko Yu.V. Pidvyshchennia efektyvnosti upravlinnia vantazhopotokamy v mizhnarodnykh transportnykh korydorakh [Improving the efficiency of freight flow management in international transport corridors]: avtoref. dys. na zdobuttia vchen. stupenia kand. tekhn. nauk: spets. 05.22. 01 - «Transportni systemy». Kyiv, 2019. p. 20
9. Ponomarova N.V., Stoliar T.V., Ponomarova N.M., A.M. Ponomarov A.M., Kharchenko T.V. Orhanizatsiia mizhnarodnykh avtomobilnykh perevezen vantazhiv: navch. posibnyk [Organization of international road freight transportation]. Kharkiv: KhNADU. 2014. p. 180

Надійшла (received) 17.02.2025

Відомості про авторів / About the Authors

Юр'єва Ірина Анатоліївна (Yuryeva Irina) – кандидат економічних наук, доцент, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», доцент кафедри обліку і фінансів; м. Харків, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8159-7763>; Iryna.Yurieva@khp.edu.ua

Шевченко Роман Олександрович (Shevchenko Roman) – кандидат технічних наук, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», аспірант; м. Харків, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-2215-7204>; roman.o.shevchenko@emmb.khpi.edu.ua